

#44

FULLSTENDIG

Inngangspunkt: Gjenoppbygging e-post (E-post)
Startet: 11. november 2021 13:10:45
Sist endret: 22. november 2021 13:40:24
Tid brukt: Over én uke
E-post: heidi@komponist.no
IP-adresse: 82.164.35.138

Side 1

SP1

Informasjon om deg

Navn	Heidi Vibeke Pedersen
Virksomhet du svarer på vegne av	Norsk Komponistforening
E-postadresse	heidi@komponist.no

SP2

Organisasjon

Hva slags virksomhet representerer du?

SP3

Musikk

Hvilke områder jobber du (virksomheten) primært innenfor?

SP4

Jeg melder meg herved på dialogmøtet

Påmelding til dialogmøte 25. november kl 12-15

SP5

Ja

Jeg ønsker å sende inn innspill om mulige virkemidler til gjenoppbygging av kultursektoren etter pandemien

---

Side 2: Mangfold

SP6

Beskrivelse av virkemiddel 1

Tydlig strategi for fonds- og stipendordningene når det gjelder "innholdsmangfold".

SP7

Begrunnelse for virkemiddel 1

Komponistforeningen mener at det bør være større bevissthet om hvordan fondsbevilgninger innrettes/ fordeles, dersom man skal nå for å nå ambisjoner om mangfold. Flere kulturelle uttrykk står under press på grunn av økt kommersialisering mv. Kunne man ha prioritert bedre og annerledes for å motvirke mekanismer som svekker visse uttrykk?

Myndighetene har laget en overordnet beskrivelse av hva de mener med et mangfoldig kulturliv, og som de vil legge til rette for. På kulturfeltet (inkludert i dette skjemaet) opererer man med et bredt mangfoldsbegrep, og med begrepene skapermangfold, innholdsmangfold og brukermangfold. Slik vi fortår det, handler skapermangfold handler spesielt om at man ønsker utøvende kunstnere fra ulike miljøer, bakgrunner og sosiale posisjoner. Brukermangfold går på å sikre tilgjengelig kultur uavhengig av bosted, ressurser og bakgrunn mv. Subsidierte kulturtilbud bidrar til at flere har råd til å oppsøke tilbudet kan være et virkemiddel, styrking av regionale institusjoner et annet. Så er det mangfoldet i ulike uttrykk – innholdsmangfold. Begrepet kan feks handle om det særskilte ansvaret for å sikre hele den norske kulturarven, både bakover i tid og framtidig utvikling, og i sin fulle bredde, ikke bare det som kommersielt "går av seg selv".

Men så blir spørsmålet: Hvordan skal fondene innrettes for å styrke innholdsmangfoldet – og hvordan skal de gjøre det nå etter at pandemien har skapt noen skjevheter, tilbakeslag og (muligens) endrede kulturvaner?

Vi oppfatter at utviklingen kan gå i to hovedretninger:

1: Mål om å bevare eksisterende «struktur» ved å tildele etter gjeldende styrkeforhold (potensielt) (slik som flat skatt, hvor alle betaler en viss prosent av inntekt). En slik tildelingspolitikk endrer ikke strukturen, og gir ikke noen aktører i kulturfeltet en større plass enn det som allerede er blitt skapt av «markedet», eventuelt noe justert gjennom tidligere kulturpolitikk. Man gir støtte, uavhengig av om aktørene har konkrete behov eller om de klarer seg selv. Et eksempel på en slik praksis vil være stipendkvoter etter antall i hver kunstnergruppe, tildeling etter omsetning/tap som i kompensasjonsordningene ifbm. pandemien, eller tildeling etter størrelse på felt i antall, prosent eller annet. Dette er kvantitative parametre, som kan bidra til å gi et større mangfold innad i enkelte ordninger, men som ikke styrker kultur mangfoldet i samfunnet da det i første rekke vil speile eksisterende sammensetning av felt

2: Mål om å endre eksisterende strukturer ved å gi mer til visse grupper, uttrykk, regioner el, etter en bevisst strategi fordi man vurderer det som at disse er underrepresenterte i samfunnet, (slik som progressiv skatt, hvor de som trenger å løftes har lavere skatt) for å rette opp skjevheter og å styre i en bestemt retning. Det kan ligne litt på innovative anskaffelser, som handler om å sette opp noen kriterier i en anskaffelse som gjør at man når viktige samfunns mål - feks at alle nye ferger må ha 0 utslipp.

Norsk Komponistforening mener at det kan være grunnlag for at Kulturdepartementet og Kulturrådet i samarbeid med aktørene på feltet går gjennom hvordan innrettingen er i dag på overordnet nivå, og gjør noen strategiske valg når det gjelder retning. Vi tenker at det ikke er tilstrekkelig å holde opp mål om mangfold, men at man også må ha en bestemt mening om hvordan man må innrette seg for at det skal skje.

SP8

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 2

SP9

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 2

SP10

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 3

SP11 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 3

Side 3: Tilgjengelighet

SP12 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 1

SP13 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 1

SP14 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 2

SP15 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 2

SP16 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 3

SP17 Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 3

Side 4: Aktører som er særlig rammet av pandemien

SP18

Beskrivelse av virkemiddel 1

Bedre rammevilkår mht riktige vederlag ved bruk av rettighetshaveres musikk.

SP19

Begrunnelse for virkemiddel 1

En rekke forhold utfordrer rettighetshaveres lovfestede krav på rimelige vederlag. Flere prosesser som kan bedre dette er i gang, men gode utfall av prosessene krever politisk og forvaltningsmessig innsats, og det er manglende rammeverk på flere områder.

Virkemiddelet har særlig disse delene:

-> Innføring av DSM-direktivet i Norge (og med det en tvisteløsningsordning som omfatter kollektiv forvaltning, fjerning av klasseromsregelen og rett til tilbakekalling av rettigheter)

-> Vederlag ved digitale avspillinger. Det er antagelser knyttet til økning i digitale arrangementer også framover. Ifølge den foreløpige rapporten fra Kulturrådet om konsekvensene av pandemien, er det også betalingsvilje for digitale arrangementer. Her er det imidlertid et etterslep og flere hull i rammeverk og regler, som gjør at rettighetshavere per i dag får lite ut av denne betalingsviljen.

Fra før av er det et gjennomgående problem at de som skaper musikken ikke blir omfattet når politikk utvikles. Dette er noe vi så gjennomgående når ordninger for kulturlivet ble opprettet under pandemien (kompensasjons- og stimuleringsordningene). Det må derfor gjøres et arbeid. Rapporten viser at en mindre del av utbetalingene ordningene har gått til skapere og utøvere. Dette indikerer ganske klart at problemet har blitt ytterligere forsterket gjennom pandemien. NKF har f.eks. tall fra TONO som sier noe om den enorme differansen mellom inntjeningen i det fysiske og de digitale områdene. I 2020 tapte komponistene nesten 40 millioner på fysiske konserter og fikk inn omlag 500.000,- på digitale konserter.

Det er flere grunner til at digitale konserter ikke gir inntekter:

1. De er ofte gratis,
2. Når det selges billetter/tilgang er prisen ofte svært lav,
3. Få kjøper billetter, for ofte blir alt tilgjengelig digitalt etterpå gratis, og sist men ikke minst:
4. De fleste offentlig finansierte institusjoner legger nær alle sine digitale arrangement ut gratis. Dette undergraver muligheten for at aktører uten støtte kan oppnå rimelig pris for billetter på digitale arrangementer, fordi betalingsviljen for billetter i markedet vil være senket som følge av rimelige billetter hos offentlige institusjoner.

Til det siste vil vi legge til at de aller fleste institusjoner av denne typen nekter å inngå avtale med TONO om digital fremvisning av musikk. For eksempel er det bare ett av syv av landets orkestre som har akseptert TONOs krav om avtale på dette området - en avtale som ville kostet dem noen få tusenlapper.

SP20

Beskrivelse av virkemiddel 2

Norskandelskrav i institusjoner

SP21

Begrunnelse for virkemiddel 2

Store kulturinstitusjoner som i hovedsak finansieres av det offentlige gjennom tilskudd, må ta et tydeligere ansvar for det norske musikk mangfoldet ved å bestille og fremføre en viss andel musikk skalt i Norge. NKFs repertoarundersøkelse fra 2019 viser at norskandelen hos de store institusjonene er om lag 12 prosent i gjennomsnitt (noen ligger godt under, helt ned mot 0), og bare 1 prosent er urframføringer. Den ryddige og riktige måten å sikre en høyere norskandel på, er gjennom tydelige føringer i tilskuddsbrevene. Vi mener prosentandelen må opp til minst 20. I dialog med politikere blir det eksplisitt uttalt en forventning om at institusjonene skal klare å utvikle og skape ny musikk med den støtten de får, men basert på oversiktene vi har over praksis i feltet, bør forventningen tydeliggjøres om den skal følges opp. Det er vårt inntrykk at manglende oppfølging av forventningen medvirker til at institusjonene gjør andre prioriteringer- uten at dette er noe som følges opp eller blir forsøkt formulert og styrt.

Dette og andre tiltak som skal øke andelen norskkomponert musikk, er svært viktige strukturelle tiltak for å bøte på konsekvensene av pandemien for de som lager musikk i Norge, og legge et grunnlag for vekst og mangfold videre.

SP22

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 3

SP23

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 3

Side 5: Kompetanse

SP24

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Hvilken kompetanse opplever du at de nå er underskudd av i din del av kultursektoren?

SP25

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 1

SP26

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 1

SP27

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 2

SP28

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 2

SP29

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 3

SP30

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 3

Side 6: Internasjonal aktivitet

SP31

Beskrivelse av virkemiddel 1

Nordisk samarbeid

SP32

Begrunnelse for virkemiddel 1

Ett tettere nordisk samarbeid på ulike områder kan ha blitt mer aktuelt etter pandemien, fordi de nordiske landene er i en forholdsvis lik situasjon og kan rekke veksler på hverandres metoder og politikk for gjenoppbygging. I en periode med mindre reisevirksomhet både framtvunget gjennom pandemien, men også ønsket av hensyn til bærekraft og miljø, kan det være mer aktuelt å styrke kontakten med geografisk nære land.

SP33

Beskrivelse av virkemiddel 2

Kultur som eksportnæring, støtte opp under, noen må få et mandat.

SP34

Begrunnelse for virkemiddel 2

Hjemmemarkedet må styrkes dersom man skal lykkes med eksport utenfor Norge. Støtte fra fond må se hen til strategi for kultureksport og kultur som næring. Mange av våre medlemmer har opplevd at Music Norway siden opprettelsen i 2013 ikke tar opp i seg deres behov i tilstrekkelig grad. Music Norway forsøker å utvikle sin kompetanse innen kunstmusikkfeltene og prøver å tilpasse virkemidlene i tråd med de behovene som meldes inn. Mulighetene er likevel begrensede innenfor de eksisterende rammene. I løpet av pandemien har vi også sett at bruk og salg av norsk musikk i Norge har sunket. Vi ønsker derfor en modell som styrker hele norsk musikkliv, kunstmusikkfeltet inkludert. Dette kan gjøres ved å styrke mandatet og ressursene til Music Norway, slik at de kan jobbe for å bedre eksportmulighetene for og for profilering av kunstmusikk i vid forstand - både i et kulturpolitisk selvstendig perspektiv og der hvor musikken brukes for å underbygge næringspolitiske mål. Parallelt med disse eksportmomentene er det en viktig oppgave å styrke hjemmemarkedet gjennom informasjonsspredning og sektorbyggende tiltak tilpasset de ulike musikkfeltene. Det er derfor behov for at en enhet, Music Norway eller annen, får ansvar for profilering av norsk musikk i Norge. I mange deler av norsk musikkliv er flere viktige bransjeledd svake, og eksisterer bare for de mest kommersielle delene av musikklivet.

SP35

Beskrivelse av virkemiddel 3

Gjennomgang og justering av forvaltningen av kulturfeltet

SP36

Begrunnelse for virkemiddel 3

Komponistforeningen oppfatter at det innen kulturfeltet finnes noen uryddige styringslinjer og uklarheter når det gjelder forholdet mellom styring og armlengdes avstand. Det er behov for begrepsavklaringer, prinsipielle avklaringer og en rydding i styringsdialogen. Vi synes for eksempel at prinsippet om armlengdes avstand brukes en del som begrunnelse for ikke å ta styring også der myndighetene har et uttalt styringsansvar, for eksempel fastsettelsen av stipendkvoter fordelt på grupper, eller når det gjelder innspill om føringer til NRK om norskandelskrav.

Et annet eksempel er framføring av styringssignaler i budsjett dokumenter som går på tvers av allerede foreliggende forskrifter på feltet. Feks er det i budsjettproposisjon for 2022 gitt føring på å gå bort fra hovedregelen om at institusjoner ikke kan søke fondsstøtte. I realiteten er imidlertid myndigheten til å bestemme hvem som skal kunne søke fond (enkelt personer, institusjoner mv) og endringer i praksis på det, allerede gitt Kulturrådet via forskrift.

Side 7: Muligheter og innovasjon

SP37

Beskrivelse av virkemiddel 1

Opprette en musiker- og kunstnerallianse

SP38

Begrunnelse for virkemiddel 1

Vi mener at et godt grep for en styrket kunstnerøkonomi vil være å opprette en musiker- og komponistallianse, som vi har gitt innspill om til Kunstnermeldingen (som vi håper nå kan ferdigstilles). Vi viser til CREOs budsjettinnspill om dette med én modifikasjon: Ordningen må også inkludere de som skaper musikken, komponistene.

Ordningen er tenkt etter modellen for SKUDA. Vi har fulgt arbeidet med Skuespiller- og danseralliansen og tror at en tilsvarende ordning for komponister vil bidra til å gi flere komponister en bærekraftig karriere. Våre medlemmer er profesjonelle og bruker allerede mye tid på komposisjon og på å håndtere sine foretak i dag, men opplever usikkerhet mellom oppdrag. Vi tror at en allianse vil føre til større formidlingsarbeid, som igjen vil gi hyppigere bruk av de kunstneriske arbeidene. Komponistforeningen bidrar gjerne i arbeidet med å organisere en administrasjon, etter modell fra eksisterende ordning.

SP39

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 2

SP40

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 2

SP41

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Beskrivelse av virkemiddel 3

SP42

Respondenten hoppet over dette spørsmålet

Begrunnelse for virkemiddel 3

Side 8

SP43

Har du andre kommentarer eller innspill til prosjektet? Er det andre områder hvor du ser behov for nye eller endrede virkemidler i forbindelse med gjenoppbygging av kultursektoren etter pandemien og for å fremme kulturpolitiske mål?

Kunnskapsgrunnlag og langsiktige tiltak for verdiskaping

Til grunn for spørreskjemaet om tiltak, mangler det egentlig et kunnskapsgrunnlag. Dette kunnskapsgrunnlaget oppfatter vi at skal komme gjennom kunstnermeldingen og kunstnerundersøkelsen. Etter hva vi ser kommer disse først til våren. Det er sent. Vi mener at det er svært viktig at tiltakene som gjøres i forbindelse med gjenoppbyggingen av kulturlivet er kunnskapsbaserte, særlig fordi vi vet at kompensasjons- og stimuleringsordningene under pandemien i noen grad traff skjevt, og bidro til å bygge opp under eksisterende økonomiske strukturer i kulturfeltet. Derfor må det inngå i planen at man gjør en tiltaksrevidering når kunnskapsgrunnlaget foreligger. Det framgår av rapporten at "Kulturnæringene har vært en av de hardest rammede delene av norsk økonomi under koronapandemien. Verdiskapingen i disse næringene ble nesten halvert i løpet av første halvår 2020. Aktiviteten gikk opp i siste del av 2020, men var like fullt 27 % lavere i fjerde kvartal 2020 enn samme kvartal foregående år.¹⁰ Dette fremheves i Myndighetenes håndtering av koronapandemien (NOU 2021: 6), som peker på at bare reiseliv var hardere rammet (se figur 2.1).»

Dette er utfordringen: hvordan skal man håndtere dette etterslepet? For rettighetshaveres del vet vi at utfordringene knyttet til pandemien kommer til å vedvare. Det er allerede i dag et stort etterslep og dette kommer til å øke ytterligere det neste året. 2021 blir eksempelvis for TONO enda verre enn 2020, og disse (manglende) pengene skulle kommet til utbetaling først neste år. Det er i 2022 at de som skaper musikken vil oppleve de aller største tapene, og eventuell oppgang vil først kunne ventes i 2023-24. Det trengs kompensasjoner, investeringer og støtte om man vil unngå langtidsvirkninger.
